

KUTSESTANDARD

Tekstiilkäsitöö valmistaja, tase 3

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Tekstiilkäsitöö valmistaja, tase 3 kutsestandard on tööturu nõudmistele vastavate koolituskavade ja õppeprogrammide koostamise ning kompetentsuse hindamise alus. Kutse saadakse, kui kutset andev organ on hinnanud isiku reaalses tööelus tõendatud kompetentside vastavust kutsestandardile ning väljastanud kutsetunnistuse.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Tekstiilkäsitöö valmistaja, tase 3	3

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Käsitöö valmistaja õmblemise alal	3
Käsitöö valmistaja kangakudumise alal	3
Käsitöö valmistaja silmuskudumise alal	3
Käsitöö valmistaja heegeldamise alal	3
Käsitöö valmistaja tikkimise alal	3
Käsitöö valmistaja põimimise alal	3
Käsitöö valmistaja kanga dekoreerimise alal	3

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Tekstiilkäsitöö valmistaja teeb vastavalt etteantud juhenditele kvaliteetseid ja esteetiliselt tekstiilist käsitööesemeid või nende osi. Ta on omandanud oskused vähemalt ühes järgnevas tekstiilitehnikas: õmblemises, kangakudumises, silmuskudumises, heegeldamises, tikkimises, põimimises või kangakujundamises. Tavaliselt töötab ta iseseisvalt, keerukamate tööülesannete juures võib ta vajada juhendamist. Tekstiilkäsitöö valmistaja vastutab talle antud tööülesannete täitmise eest. Ta järgib käsitöömeistri eetikanõudeid (vt lisa 1 „Käsitöömeistri kutse-eetika“) ning töö turvalisuse ja töötervishoiu reegleid. Teised tekstiiliala kutsetasemed: Tekstiilkäsitöö sell, tase 4 Tekstiilkäsitööline, tase 5 Tekstiilimeister, tase 6 Tekstiilimeister, tase 7 (Käsitöömeister, tase 7 spetsialiseerumine)
A.2 Tööosad
A.2.1 Tööprotsessi ettevalmistamine 2.1.1 Töö planeerimine, sh kavandamine. 2.1.2 Materjalide ja töövahendite ettevalmistamine 2.1.3. Töökoha korraldamine. A.2.2 Tekstiilesemete valmistamine

- 2.2.1 Esemel või selle osa valmistamine.
2.2.2 Esemel viimistlemine.

Tekstiilkäsitöö valmistaja tervikkutse sisaldab osakutset „Käsitööesemete valmistaja“.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Töö võib olla füüsiliselt pingutav, sundasendit nõudev, kokku võib puutuda tolmu ja keemiliste ainetega, mis võib esile kutsuda allergiat vms. Oluline on järgida ergonoomilisi töövõtteid, kasutada kaitsevahendeid ning järgida ohutusnõudeid.

A.4 Töövahendid

Tekstiilimaali tarvikud, õmblusmasinad, kangasteljed jm seadmed, nõelad, käärid, heegelnõelad vardad jm.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Töös on oluline käeline osavus, püsivus, õpivalmidus, sihipärasus ja vastutustunne.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tekstiilkäsitöö valmistajaks saab õppida iseseisvalt, õppeasutuses või juhendaja käe all.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Kangamaaliija, kangakuduja, õmbleja, tikkija jt.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Tekstiilkäsitöö valmistaja tervikkutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1 ja B.2.2 tõendamine. Tekstiilesemete valmistaja osakutse taotlemiseks õmblemise, kangakudumise, silmuskudumise, heegeldamise, tikkimise või põimimise alal tuleb oma oskustele vastavalt tõendada kompetents B.2.2.

B.2 Kompetentsid

B.2.1 Tööprotsessi ettevalmistamine

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

- 1) loeb etteantud kavandeid;
- 2) planeerib eseme või kavandi põhjal töö käigu, kasutades vajadusel juhendaja abi;
- 3) valib vajalikud materjalid ja tarvikud, arvestades materjalide kulu, vajadusel kasutab juhendaja abi;
- 4) valmistab tööülesandest lähtuvalt ette vajalikud materjalid ja tarvikud;
- 5) valib sobivad töövahendid ja seadmed, kasutades vajadusel juhendaja abi;
- 6) hoiab töökoha ja töövahendid puhtad ja korras;
- 7) järgib säästliku materjalikasutuse ja keskkonna hoiu põhimõtteid.

Teadmised:

- 1) tekstiilmaterjalide omadused, kasutusala;
- 2) põhiliste tekstiilitehnikate terminoloogia ja tingmärgid.

Hindamismeetod(id):

- 1) mapp tehtud töödest;
- 2) intervjuu.

B.2.2 Tekstiilesemete valmistamine

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

- 1) valmistab juhendite järgi eseme või selle osa õmblemise, kangakudumise, silmuskudumise, heegeldamise, tikkimise, põimimise või kangadekoreerimise teel (maalimine, värvimine, trükkimine, vormimine), kasutab seejuures sobivaid tööriistu, -vahendeid ja materjale;
- 2) käsitleb turvaliselt ja ergonoomiliselt kasutusotstarbele vastavaid seadmeid, tööriistu ja -vahendeid;
- 3) järgib seadmete, töövahendite ja -riistade kasutamishuudeid ning hooldusnõudeid;

4) teeb viimistlemistoiminguid, järgides tekstiilide viimistlus- ja hooldusnõudeid, vajadusel kasutab juhendaja abi.

Teadmised:

Kasutatavale tehnikale vastavad teadmised:

- 1) lihtõmblused, erinevate materjalide ühendused, lihtsad lõiked;
- 2) algsiduses kangad;
- 3) lihtsad koe- ja heegelkirjad, lihtsad lõiked;
- 4) mustrijoonise tikkimisel kasutatavad põhipisted;
- 5) kangakujundamise viisid (kangamaal, trükk, viltimine, vanutus, värvimine, kuumtöötlemine)
- 6) paelte valmistamise viisid

Hindamismeetodid:

- 1) valmis eseme esitus, vajadusel töövõtete demonstratsioon (video);
- 2) intervjuu.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	17-28052013-2.1/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Inna Soonurm, SA Innove Kadi Pajupuu, Tekstiilikunstnike Liit Pille Kivihall, Eesti Nahakunstnike Liit Ave Matsin, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit Liisa Tomasberg, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit Anu Randmaa, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Rahvakunsti ja Käsitöö Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	14
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	28.05.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	03.11.2015
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7318 Tekstiil-, nahk- jms tooteid valmistavad käsitöömeistrid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	3
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Textiles craftspeople, level 3
C.3 Lisad	
Lisa 1 Käsitöömeistri kutse-eetika	